

**ДО ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
НА ГР. ШУМЕН**

**ДО КМЕТА
НА ОБЩИНА ШУМЕН**

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от група съветници от Общински съвет-Шумен

**УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБЩИНСКИЯТ СЪВЕТ,
УВАЖАЕМИ Г-Н КМЕТ,
УВАЖЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,**

На 5.12.2019 г. Президентът Румен Радев също удари силно „камбаната“ на срещата с експерти и министри:

"Проблемът с безводието е много по-дълбок, засяга хиляди граждани от цялата страна. А водната криза в Перник е само поводът да се съберем в Президентството. И други градове са на воден режим, има села без вода - ясно е, че имаме криза във водния сектор.

На 28.11.2024 г., пред КЕВР, по повод общественото обсъждане за цената на водата през 2025 г., Кметът на Община Шумен проф. Христов заяви: **„Този път няма да спрем! Това не може да продължава!“**

Едва ли има общински съветник и Шуменец, който да не стои зад тези думи, когато става въпрос за цена, качество и надеждност на осигуряването с вода за питейно битови нужди на Шумен, Търговище и Велики Преслав.

Защо не трябва да спираме да търсим решения на проблемите свързани с водата на Шумен?

Защото въпросът с цената на водата далеч не е единствен и моментното състояние на яз. Тича не бива да ни успокоява!

Многократно през последните 25 години както в Общинския съвет Шумен, така и от обществени организации и граждани и депутати, са повдигани и други проблеми за водата, които не са решени и още по лошо – никой не се заема да ги решава.

Тези нерешени проблеми пряко влияят както на качествата на водата, така и на количеството вода в яз. „Тича“, и които пряко засягат основно човешко правото, правото на достъп до чиста и безопасна питейна вода на 150 000 граждани от трите града и няколко населени места.

КОИ ПРОБЛЕМИ СЧИТАМЕ ЗА НЕРЕШЕНИ И ПРИОРИТЕТНИ:

1. Системното не упражняване на контрол от държавните органи по отношение на собствените им политики и административни актове, какъвто е случая с източените количества вода в периода 2020-2024 г., без да има потърсена отговорност от никого и въпреки застрашителното намаляване на водните количества в яз. „Тича“ в същият период! Ето фактите:

От м. януари 2020 г., М-ра на МОСВ е одобрил 0,220 млн.м³ / месец вода за екологични цели или за 2020 г. са одобрени общо 2,64 млн. м³. Но следващите години този месечен отток рязко е увеличен, включително и през 2023 г., когато водата в язовира застрашително намалява:

2021 г. на ВЕЦ „МОСТА“ са продадени	10,04 млн.м ³ /год. вода вместо 2,64 млн. м ³
2022 г. на ВЕЦ „МОСТА“ са продадени	17,59 млн.м ³ /год. вода вместо 2,64 млн. м ³
2023 г. на ВЕЦ „МОСТА“ са продадени	10,85 млн.м ³ /год. вода вместо 2,64 млн. м ³
2024 г. на ВЕЦ „МОСТА“ са продадени	5,60 млн.м ³ /год. вода вместо 2,64 млн. м ³

Така за 4 години за минимален отток/екологични цели/ на ВЕЦ „МОСТА“ са продадени 44,08 млн. м³ вместо 10,56 млн. м³ /год., което се равнява на годишната консумация на вода на гр. Шумен, гр. Търговище и гр. Велики Преслав.

РЕШЕНИЕ № 25 от 23.03.2023 г. РАЙОНЕН СЪД – ВЕЛИКИ ПРЕСЛАВ, II СЪСТАВ също констатира *„липсата на измервателни съоръжения на ВЕЦ „Моста“ и респ. невъзможност да се получава информация за наличен обем на вода в язовир „Тича“, констатирани са също „преработени водни обеми за производство на електроенергия, чрез ВЕЦ „Моста“, при обем на язовир „Тича“ под предвидените за тази дейност – 260 млн. м³ в нарушение на поставеното условия в утвърдения от Министъра на МОСВ режимен график за месец май 2022 г., същият е санкциониран по реда на чл. 48, ал. 1, т. 11 от ЗВ.“*

-Питаме, защо особено през 2023 г. не е издадена заповед за минимален месечен отток от 0,220 млн. м³ както през 2020 г.? Защо през 2023 г. са продадени 10,85 млн.м³ вместо 2,64 млн.м³ ?

-Кой контролира заповедите на един министър?

-Като няма контрол дори на заповедта на един Министър това не е ли безотговорност, не е ли саботаж на политиката на министерството отговорно за нивото на водата в язовира, не е ли съзнателно лишаване на гражданите от публичност, прозрачност и проследимост на информацията колко вода се източва от язовира и за какви цели?

-Кой е отговорен за създаването на такава рискова ситуация за над 150 000 души?

-Има ли потърсена отговорност и от кого?

2. Питаме намалява ли МОСВ месечните количества вода за екологични нужди с месечните количества изтичащи от основният изпускател?

3. Питаме, след като никой не поема отговорност за отговор в какъв срок ще се създаде Санитарно охранителна зона /СОЗ/ с трите ѝ пояса, кога язовир „Тича“ ще има СОЗ? Не на хартия, а с приложени мерки за пояси I, II и III ?

4. Питаме може ли да се пуска в експлоатация Пречиствателна станция за питейна вода /ПСПВ/ без СОЗ на открит водоизточник яз. „Тича“? Искаме ясен и недвусмислен отговор със срокове от държавните институции?

Защо вече 25 години не е изпълнено изискването на параграф 3 от **„НАРЕДБА № 3 ОТ 16 ОКТОМВРИ 2000 Г.“**, който изисква „Всички водоизточници, за които няма установени и изградени СОЗ, се привеждат в съответствие с разпоредбите на тази Наредба в срок една година от влизане на Наредбата в сила“ ?

5. Питаме кога всички повече от 50 населени места от водосборният район на язовира, начело с град Върбица ще имат канализация или съвременни септични ями, и гр. Върбица ще има ПСОВ?

6. Питаме кога ще се осигурят необходимите средства? Кога ще се проектират, изградят и въведат в експлоатация въпросните съоръжения по населени места, разположени в 6 Области?

7. Кой, кога и как ще реши тези проблеми? Кой отговаря и кой контролира тези процеси? Кой е отговорен, че до сега се бездейства и какви санкции следва да понесе?

И след като няма СОЗ, как се гарантират изискванията на **чл. 3 от „НАРЕДБА № 3 ОТ 16 ОКТОМВРИ 2000 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРОУЧВАНЕ, ПРОЕКТИРАНЕ, УТВЪРЖДАВАНЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА САНИТАРНО-ОХРАНИТЕЛНИТЕ ЗОНИ ОКОЛО ВОДОИЗТОЧНИЦИТЕ И СЪОРЪЖЕНИЯТА ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ, ...“** издадена от МОСВ, МРРБ и МЗ!:

Чл. 3. (2) Санитарно-охранителните зони осигуряват:

2. защита срещу постъпване на замърсители във водоизточниците;
3. гарантиране на проектното количество и качеството на водите във водовземните съоръжения за срока на действие на разрешителното за водоползване;
4. запазване на водоизточника в състояние, позволяващо ползването му за питейни цели от бъдещите поколения.

(3) Границите на СОЗ се определят и оразмеряват при условията и по реда на глава четвърта.

Въпреки продължаващите опити на „В и К – Шумен“ да обособи СОЗ на повърхностен водоизточник за питейни нужди на яз. „Тича“, до момента не е издадена заповед за учредяване на СОЗ от Министъра на МОСВ, съгласно констатация от КЕВР, писмо с Изх.№ В-07 64 2/ 20.02.2025г.

8. Защо не работи т.н. „савак“ на основният изпускател на яз. Тича, чрез който денонощно изтича 140 000 м³ вода и тази вода включена ли е в обема на разрешения месечен оток?

9. Кога ще се реконструира ПС 1300 и ще се оборудва със съвременни помпи с висок КПД и нисък разход на ел. енергия и „SKADA“?

10. Поради факта, че старият водопровод от яз. „Тича“ продължава да стои под налягане и да реализира загуби на вода около 10 млн. м³ годишно или реализира месечни загуби по 830 хил. м³ поради абсурдно изискване на Проекта за новият водопровод, питаме:

-Предвидена ли е рехабилитация на старият водопровод, защото само след ремонт и спиране на течовете същият може да остане като аварийен/дублиращ?

-Ако няма финансиране за ремонт, кога ще се изключи от експлоатационен режим и ще се спрат огромните загуби на безценна вода?

11. Кога ще се изгради и ще заработи до Шумен водопровода от терасите на р. Дунав?

12. Верни ли са публичните твърдения на бившият Министър на МОСВ г-н Димитров /Ревизор/, че в случаите на воден обем под 190 млн. м³ в язовир „Тича“, е негодна за пиене и ПСПВ – Шумен ще реши ли този проблем ?

Кой трябва да дава публичен отговор на подобни твърдения?

13. Кога проблемите във водния сектор ще станат приоритет на държавна политика? Кога ще има **Наредба гарантираща субсидирана цена за гражданите, за които тя ще се оказва непоносима т.н. “тарифа за бедните“**, защото с нарастване на инвестициите във водния сектор логично ще растат и цените на В и К услугите и Операторите ще бъдат освободени от взаимно изключващите се функции на Търговски дружества и Социални служби?

14. Кога ще има Национална стратегия за водния сектор и ежегодно осигуряване на финансиране на държавни и общински проекти за водния сектор в средносрочен план, с цел за 10-15 години да се постигнат европейските норми за качество, надеждност, загуби и цена на услугите във В и К сектора?

15. Не е ли целесъобразно да има ежегодно целево финансиране за Общините за проекти в сектор „Води“, и да се увеличи прага на общинския дълг от 15 на 30 % за финансиране на проекти насочени приоритетно към ремонт и изграждане на съоръжения за съхраняване и доставка на чиста вода?

Факт е, че контрола на всички нива е занемарен. Не съществува. Не съществува отговорност. Съществуват непрекъснати партийни назначения в сектора на неподготвени хора и партийни политики във водния сектор.

Проблемите се задълбочават, институциите бездействат и все по-вече граждани задават въпроса, кога институциите ще заработят и кой ги контролира?

Проблемът с недостига на вода за питейно-битови нужди е проблем на националната сигурност и липсата на ясна национална стратегия и обезпечени финансово програми в краткосрочен и средносрочен план са фактор за възникване на кризи с трудно предвидими последствия.

Водата освен икономическа категория е и благо, но не е за късогледни хора с мръсни ръце.

Във връзка със изложеното, предлагаме на Общинският съвет Шумен да продължим да настояваме пред държавните органи за конкретни мерки по изложените проблеми с цел да се гарантира водоснабдяването на гражданите на Община Шумен и да спре прехвърлянето им между държавите институции!

УВАЖЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

В съответствие чл.10, ал.1 и ал.2 от Закона за водите, политиката в отрасъл В и К се осъществява от МРРБ и от Общинските съвети и Кметовете на Общини.

Същевременно с миноритарните си дялове Общините не са в състояние да контролират работата на Операторите, а с недостатъчните бюджетни средства не са в състояние да инвестират необходимите средства в проучване, проектиране, финансиране и изграждане и поддържане на нови или рехабилитация на съществуващи водоизточници, системи и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване на населените места и да спазват нормативните изисквания за осигуряване на основни и резервни водоизточници.

Въпреки тези факти, с Бюджета за 2024 г. Община Шумен е финансирала с близо 1000 000 лева собствени средства като следва:

-Реконструкция на уличен водопровод по ул. “Г.С.Раковски“	329 600 лв.
-Обследване водовземно съоръжение в с. Мараш	300 000 лв.
-Реконструкция на водопроводни мрежи в селата Черенча, Градище, Лозево	107 598 лв.
-Проектиране на мостови съоръжения, отвеждане на води и надзор	220 250 лв.

Очевидно с тези средства Община Шумен не е в състояние да гарантира устойчиво подаване на качествена вода за питейно-битово водоснабдяване на всички граждани.

Необходима е неотложна държавна политика и осигуряване на средствата в мащаба на Световната банка /за 10-15 г. минимум 12 млрд. лв. за Водния сектор в България!/, за да няма риск за водоснабдяване с вода за хората!

Факт е, че държавата осигури през последните 20 години десетки милиони за изграждане на ПСОВ, ПСПВ, подмяна на В и К мрежата в Шумен, рехабилитация на водопровода от яз. „Тича“ до Шумен, за което благодарим на всички държавни органи!

Факт е също, че Община Шумен е била сред най-активните Общини в България и като бенефициент и Възложител, и на етап предпроектни проучвания, отчуждителни процедури или други процедури. Проблемите във водния сектор са приоритет за Община Шумен. Но са необходими нови, общи усилия между държава и Община!

УВАЖЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ

Във връзка със изложеното, предлагаме на Общинският съвет Шумен да

РЕШИ:

1. Възлага на Председателят на Общинският съвет град Шумен г-жа Ася Аспарухова, зам. председателят г-н Пламен Петков и председателите на ПК по ЕССВЗПУМБА и ПК по ТРСУ, да проучат възможността за провеждане на съвместно заседание на Общинските съвети Шумен, Търговище, Разград, Велики Преслав, Нови Пазар и Върбица с дневен ред от една точка:

➤ Приемане на съвместни мерки за решаване на проблемите свързани с язовир „Тича“ и гарантиране на качествата на суровата вода за питейно-битови нужди на Общините Шумен, Търговище, Велики Преслав, и изграждане на канализационна система и ПСОВ на град Върбица и съвременни септични ями във всички населени места попадащи във водосборния район на язовир „Тича“.

2. Възлага на Председателя на Общинският съвет град Шумен г-жа Ася Аспарухова и на Кмета на Община Шумен проф. Христо Христов да поканят на съвместното заседание Министъра на МРРБ г-н Иван Иванов, Министъра на МОСВ г-н Манол Генов, Министъра на ЗХ г-н Георги Тахов, Министъра на ТСП г-н Борислав Гуцанов, **Председателят на КЕВР г-н Пламен Младеновски**, Председателят на Надзорният съвет „Българският В и К холдинг“ ЕАД г-н Ганчо Димитров, Председателят на Областната асоциация по водите, Областния управител г-жа Катя Иванова и Управителя на „Водоснабдяване и канализация-Шумен“ г-н Иван Пушкарров, експерти и общественици, с предложение да се обсъдят възможностите, решенията и сроковете за:

2.1 Разпореждане чрез МЗ на неотложни мерки за изключване от експлоатационен режим на старият водопровод от яз. „Тича“ при липса на средства за неговата рехабилитация.

2.2 Одобряване от МОСВ на СОЗ на открит водоизточник яз. „Тича“ и Финансиране изграждането на канализация на гр. Върбица и ПСОВ. Финансиране изграждането на съвременни септични ями на всички населените места от водосборния район на язовир „Тича“ и периодично изгребване на ямите. Осигуряване на средства за актуализация на цените от Проекта на „В и К – Шумен“ от 2016г. за СОЗ на яз. „Тича“, като с предимство се осигури финансиране на мерките от пояс II включващ населените места от Община Върбица.

2.3 Със съгласие на МЗ, „Напоителни системи“ ЕАД и Община Шумен да организират коректно измерване на изпусканите водни количества от основният изпускател. Данните от измерването да се предоставят на МОСВ с предложение със

замерените количества воден оток да се намаляват разрешаваните месечни количества за екологични нужди, така че общото количество месечен воден оток да не надвишава 200 000 м³.

2.4 Чрез МЗ да се изиска за сметка на ВЕЦ „МОСТА“ да се монтира отделна тръба на кота 185 м. за самостоятелно водохващане, над която кота водата да се използва за енергийни цели.

2.5 Предприемане на мерки от МОСВ срещу нерегламентираното източването на язовир „Тича“ и създаване на риск от недостиг на вода за питейно-битови нужди на гражданите на Общините Шумен, Търговище и велики Преслав и съответните населени места.

2.6 Чрез Председател на Надзорният съвет „Българският В и К холдинг“ ЕАД, да се осигури финансиране на „В и К -Шумен“ за подмяна на помпите“ на ПС 1300 с енергоспестяващи с високо КПД, необходимата автоматика и „SKADA“.

2.7 МРРБ и МФ да осигурят средствата и определят сроковете за изграждане на водопровода от терасите на р. Дунав от Разград до Шумен и Нови Пазар и да започне реален процес на проектиране и последваща СМР.

2.8 МРРБ и МФ да осигурят целево финансиране на Общините с водни проблеми и съответните В и К Оператори за нови сондажи, предпроектни проучвания, отчуждителни процедури и СМР на нови водоизточници и възстановяване на съществуващи, включително за „Водоснабдителна система Мътница“.

2.9 На тези Общини да се окаже съдействие с необходимата хидрогеоложка информация чрез БАН, МОСВ чрез Басейнова дирекция Черноморски район-Варна и Университета по Архитектура, Строителство и Геодезия.

2.10 Общините от Асоциацията по В и К -Шумен да разкрият щат и да финансират позиция за „Хидрогеолог“.

2.11 Общинските съвети от Асоциацията по В и К -Шумен чрез трансформация на съществуваща постоянна комисия или обособяване на нова такава, да учредят такава с приоритет проблемите с водата в населените места, в помощ на Общинските съвети и на кметовете, която ежесмесчно да обсъжда проблеми, информации, анализи, предложения на институции и граждани насочени към решаване на проблемите в сектор „Вода“.

2.12 Общините от Асоциацията по В и К -Шумен ежегодно да съгласуват поименния списък с обектите във В и К сектора, предвидени за ремонт и инвестиции с Оператора, с цел ефективно използване на средствата и решаване на приоритетни проблеми.

2.13 Възлага на Кмета на Община Шумен, да организира изготвяне на аргументирано предложение до НСОРБ за необходимостта от ежегодно целево финансиране на Общините и увеличаване прага на общинския дълг от 15 на 30 % за финансиране на проекти приоритетно насочени към ремонт и изграждане на съоръжения за съхраняване и доставка на чиста вода.

.....
.....
.....
.....